

raisingu celkem 6 203 686 Kč, z firemního fundraisingu 205 363 Kč a vlastní příjmy dosáhly 2 371 219 Kč.

Problémy, s nimiž se setkáváme

Při své činnosti se setkáváme s řadou problémů, které lze rozdělit do tří okruhů:

1. Absence možností pro investice zaměřené na neziskové sociální subjekty

Dlouhá léta se potýkáme se skutečností, že fungujeme v pronajatém objektu, kde platíme vysoké nájem, majitel nemá dostatek prostředků na kompletní rekonstrukci, takže v zimě máme mnohem vyšší náklady na energie, než bychom museli, chybí nám výtah, který by umožnil přístup do vyšších pater vozíčkářům, atd. Žádná banka nám však nepřijímá na odkup a rekonstrukci budovy, žádné ministerstvo nám na investice neposkytne finance a investiční projekty EU (ROP - NUTS II Severozápad) byly nastaveny na investice od 25 milionů Kč výše, což pro nás byla příliš vysoká hranice. V poslední výzvě již tato hranice byla snížena na 1-5 milionů Kč, ale naše stávající zařízení jsme si z nich pořídit stejně nemohli. Tyto prostředky lze použít jen na stavbu nového objektu.

Podmínky, za nichž fungují ostatní neziskové organizace, jsou obdobné. Kladu si proto otázku, podle čeho jsou vlastně programy EU nastavené, když v podstatě nereagují na skutečné potřeby poskytovatelů sociálních služeb. Ti sice mají možnost čerpat od MPSV, kraje, města a z dotací EU prostředky na nájem, osobně si však nemyslím, že je jak pro stát, tak pro ně dlouhodobě efektivní, aby donekonečna

vydávali peníze na nájem a s ním související služby, když by je mohli využít k nákupu vlastního objektu, který by už jiné náklady než na údržbu nevyžadoval. A sociální služby by se tak zlevnily.

2. Zabržděná a zřizovateli příspěvkových organizací dlouhodobě bojkotovaná reforma sociálních služeb ve městech a krajích

Neziskové organizace od nového zákona o sociálních službách očekávaly posílení svého postavení na roveň nejrůznějších ústavů a zařízení vlastněných městy a krají. Předpokládaly, že budou muset za rovnocenných podmínek v konkurenci obstát kvalitou nabízených služeb, aby si udržely klienty. A přitom paradoxně dochází k úplnému opaku - financování příspěvkových organizací se stále více stabilizuje ze zdrojů jejich zřizovatelů, zatímco neziskoví poskytovatelé sociálních služeb dostávají od místní samosprávy na dotacích čím dál méně prostředků. Příspěvkové organizace nemusí hledat sponzory, nemají potřebu šetřit náklady a usilovat svou prezentací a kvalitou poskytovaných služeb o pozornost veřejnosti a možných uživatelů, jako jsou dennodenně nuceny neziskové organizace bojující o přežití.

Považuji to za naprosto nerovné a neférové prostředí.

Namísto transformace služeb odpovídající prioritám nového zákona vznikají v mnoha krajích nová velkokapacitní zařízení typu „sloučené domovy pro seniory“ či „domovy pro osoby s postižením“, v nichž se dříve rekonstruují prostory, staví bazény, hřiště, vybavují pokoje televizory a nábytkem... Přitom by postižení lidé měli

být postupně připravováni na samostatnost, sociálně a pracovní rehabilitováni, vedeni po cestě směřující k samostatnému nebo podporovanému bydlení, práci, začlenění do společnosti... Tento přístup nepovažují za šťastný a odpovídající záměrům nového zákona o sociálních službách. Věřím, že ne všude je uplatňována tato nežádoucí praxe.

3. Absence daňových úlev a asignací

Kdyby si firmy i jednotlivci mohli zvolit, na jakou veřejně prospěšnou činnost asignují část svých daní, státu by v mnohém ulehčili a sociálnímu sektoru významně pomohli. Myslím si, že místní podnikatelé by pak mnohem raději a především snáze podporovali místní organizace, které znají, o jejichž projektech jsou informováni a které jsou pro ně důvěryhodné. Škoda, že na uzákonění této možnosti už tak dlouho čekáme a zřejmě ještě dlouho budeme čekat.

Co nás těší

Máme skvělý tým lidí, tvořený jak přímo pracovníky Slunečnice, o. s., tak lidmi, kteří nás obklopují a spolupracují s námi. Těší nás, že se u nás uživatelům našich služeb líbí a rádi se k nám vrací. Že se nám podařilo nastartovat několik finančně náročných projektů (sociální firma, kavárna, restaurace) a lidé o ně mají zájem. Usilovně pracujeme na tom, aby byly soběstačné a prosperující.

Více informací na: www.slunecnic.org, www.cafenaceste.cz, www.restauracekasmir.cz

Autorka je ředitelkou Slunečnice, o. s.

Zajímavosti ze zahraničního tisku

Globální vývoj nezaměstnanosti mladých lidí

Ze zprávy ILO „Global Employment Trends for Youth 2010“ vyplývá, že koncem roku 2009 bylo ze zhruba 620 milionů ekonomicky aktivních mladých lidí ve věku 15–24 let 81 milionů nezaměstnaných, což je nejvyšší dosud dosažený počet. Jejich míra nezaměstnanosti stoupla na 13 procent. Navíc je třeba počítat s tím, že na trh práce vstoupí další ročníky a rozšíří řady nezaměstnaných. Experti ILO odhadují, že míra nezaměstnanosti mladých lidí dosáhne v roce 2010 13,1 % a další rok jen mírně poklesne na 12,7 %. Pracovní místa pro mladé lidi bývají postižena krizí jako první a také při jejím odeznívání vznikají později než pracovní místa pro dospělé.

V rozvinutých zemích se krize projevuje především vyšší nezaměstnaností mladých lidí a sociálními riziky spojenými s dlouhodobou neaktivitou. V rozvojových zemích, kde žije 90 % mladých lidí, jsou mladí více vystaveni podzaměstnanosti a chudobě. V zemích s nízkými příjmy se krize projevuje kratší pracovní dobou a nižšími mzdami těch, kteří si zaměstnání udrželi, a nárůstem „ohrožených“ zaměstnání v neformální ekonomice. Podle odhadu v roce 2008 více než 152 milionů mladých lidí, tj. 28 procent všech mladých pracujících, sice praco-

valo, přesto však žilo v extrémní chudobě v domácnostech přežívajících s příjmem nižším než 1,25 US dolaru na den. V důsledku krize tak vzrůstá počet lidí chycených do pastí „pracovní chudoby“. Nezaměstnanost mladých lidí vyvolává rovněž ztráty prostředků vynaložených na jejich vzdělávání a také potenciálních příspěvků do systémů sociálního zabezpečení.

Během let 2007–2009 se nezaměstnanost mladých lidí zvýšila o 7,8 mil., zatímco v období deseti předcházejících let v průměru ročně stoupla o zhruba 191 tisíc osob.

Globální míra nezaměstnanosti mladých lidí se za období 2007–2009 zvýšila z 11,9 % na 13 %. Mezi lety 2008 a 2009 se zvýšila o celý procentní bod, což znamená největší roční nárůst za posledních 20 let. Mezi lety 2008 až 2009 se počet mladých nezaměstnaných lidí zvýšil o 9 %, zatímco u dospělých došlo ke zvýšení o 14,6 %, ovšem pokud porovnáme jejich míru nezaměstnanosti, u mladých se zvýšila o 1 procentní bod, u dospělých o 0,5 procentního bodu.

V roce 2008 mladí lidé tvořili 24 % chudých zaměstnaných, zatímco ze všech

zaměstnaných to bylo jen 18,1 %. Mladé ženy mají větší potíže nalézt práci než mladí muži. Také jejich míra nezaměstnanosti je o 0,3 procentního bodu vyšší (13,2 % oproti 12,9 %). Podle odhadů dojde ke zvýšení zaměstnanosti mladých lidí později než u dospělých. Jejich míra nezaměstnanosti dosáhne v roce 2010 13,1 %, v roce 2011 mírně klesne na 12,7 %, zatímco u dospělých by měla kulminovat už v roce 2009 a v letech 2010 a 2011 klesat na 4,8 %, respektive 4,7 %.

Míra nezaměstnanosti mladých lidí v rozvinutých zemích a EU se zvýšila mezi lety 2008 a 2009 o 4,6 procentních bodů a v nečlenských státech EU střední a vý-

chodní Evropy o 3,5 procentních bodů. Jde o vůbec největší dosud zaznamenané roční zvýšení nezaměstnanosti mladých lidí.

Ve většině regionů byly nezaměstnanosti hůře postiženy mladé ženy, jen v zemích s rozvinutou ekonomikou a EU dopadla hůř na mladé muže, u nichž se míra nezaměstnanosti mezi lety 2007 a 2009 zvýšila o 6,8 procentních bodů, zatímco u mladých žen jen o 3,9 procentních bodů. V některých zemích, např. ve Španělsku či Velké Británii, se mladí lidé v krizových letech stali pasivnějšími a přestali práci hledat. V rozvíjejících se ekonomikách je patrný nárůst zaměstnanosti v „ohrožených“ zaměstnáních a v neformálním sektoru.

Podle odhadů se ve všech regionech očekává mírné zlepšení v porovnání s vrcholem nezaměstnanosti (převážně v roce 2010), jen na Středním Východě a v Severní Africe se počítá s růstem míry nezaměstnanosti mladých lidí i v roce 2011. Nejvíce má nezaměstnanost mladých lidí v roce 2011 oproti předchozímu roku poklesnout v nečlenských zemích EU střední a východní Evropy (o 1 procentní bod), v rozvinutých zemích a zemích EU (o 0,9 procentního bodu), kde však bude předpokládána míra nezaměstnanosti 18,2 % ve srovnání s obdobím před krizí (1991–2007) zdaleka nejvyšší.

Zdroj: www.ilo.org

Informační servis čtenářům

Recenze:

Funkce, role a podmínky činnosti občanského sektoru v České republice

Marek Skovajsa et al.: Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice
Praha: Portál, 2010. 1. vyd. 374 s. ISBN 978-80-7367-681-0

Na přípravě této přínosné publikace, kterou vydalo nakladatelství Portál, se podílelo celkem osm vysokoškolských pedagogů katedry studií občanské společnosti Fakulty humanitní studií Univerzity Karlovy v Praze pod vedením Marka Skovajsy, Ph.D. Významnou pomoc jim přitom poskytl Thomas Holland z University of Georgia v USA, který na katedře v uplynulých letech hostoval díky stipendiu poskytnutému Fulbrightovou komisí v České republice.

Autorky a autoři v jednotlivých kapitolách přináší pohledy na organizovanou občanskou společnost z hlediska různých vědních disciplín. Jak sami konstatují, byli postaveni před nelehký úkol vybrat a prezentovat na relativně velmi malém prostoru (cca 370 stran textu) ty myšlenky a názory, které považují ve své specializaci na základě vlastního výzkumu, výuky a praktických zkušeností za nejužitečnější pro rozvoj akademické i politické diskuse o organizované občanské společnosti v naší zemi. Přitom se museli vyrovnat s požadavkem, aby jejich texty byly přístupné i těm čtenářům, kteří dosud občanský sektor dobře neznají nebo ho znají spíše jen z praktické stránky a chtějí se hlouběji seznámit s touto problematikou v teoretické rovině a současně se seznámit i s výsledky empirického výzkumu v této oblasti.

Celá publikace je členěna do celkem dvanácti dále bohatě členěných hlavních kapitol:

1. Organizovaná občanská společnost: teorie a vývoj

2. Občanská společnost a demokratický stát
3. Občanský sektor, trh a stát z pohledu vybraných teorií
4. Česká občanská společnost - data, fakta a měření
5. Financování organizované občanské společnosti v České republice
6. Právo pro organizace občanské společnosti
7. Ekonomické aktivity organizací občanské společnosti z právního hlediska
8. Management organizací občanské společnosti
9. Účetnictví v organizacích občanské společnosti
10. Sociální ekonomika
11. Organizace občanské společnosti a multikulturní výchova v České republice
12. Rozmanitost občanské společnosti v Evropě

Z pouhého výčtu názvů jednotlivých kapitol je zřejmé, jak široký rozsah chtěli autoři uchopit a jak složitou problematikou jsou otázky občanského sektoru. V tomto smyslu je nutno ocenit, že stěžejní myšlenky jednotlivých kapitol jsou v jejich závěru přehledně sumarizovány, přičemž sami autoři na úplný závěr svých částí vždy vytyčují několik otázek, které mohou sloužit jak k zamyšlení nad souvislostmi a vazbami mezi jednotlivými kapitolami, tak představovat i vodítko pro studenty tohoto vědního oboru.

Pro přiblížení zaměření celé knihy i jednotlivých kapitol považují za vhodné zvýraznit několik myšlenek, definic a přístu-

pů, jimiž věnovali autoři svoji pozornost.

Občanský sektor neboli organizovaná občanská společnost je termín pro sektor, který se nachází mezi rodinou, trhem a státem. I v naší zemi má tento sektor dlouhodobou tradici, kterou nepotlačilo ani období totality. Mezi základní občanská a politická práva totiž patří i právo sdružovací, které je předpokladem i základem aktivit občanské společnosti, jež je nedílnou součástí demokratického politického systému.

Občanská společnost prošla v naší zemi od 90. let 20. století velmi dynamickým vývojem, výrazně rostl počet organizací občanské společnosti, na druhé straně docházelo k úpadku občanské angažovanosti, klesala míra dárcovství i dobrovolnictví, snížila se úroveň důvěry mezi lidmi. Teprve v posledních letech dochází k růstu počtu dobrovolníků, kteří se podílejí na aktivitách občanských organizací, dochází k jejich stabilizaci, vnitřnímu rozvoji a nárůstu jejich aktivit.

Organizace občanské společnosti „vyrovnávají“ určité nedostatky plynoucí ze selhání státu, ve své činnosti bývají efektivnější a pružnější. Jedním z hlavních cílů, na jehož plnění by se měly zaměřovat, je zajištění vícezdrojového financování vlastních aktivit tak, aby byla zajištěna jistá míra jejich finanční nezávislosti a udržitelnosti.

Právní úprava umožňuje organizacím občanské společnosti realizovat široké spektrum ekonomických aktivit tak, aby byla zajištěna jejich soběstačnost. Tato